

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοχτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, αρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνηρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δε. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Για τις έπιταχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συνηρομές (1 δε την τρίμηνιά).—Κανέναν δε γράφεται συνηρομητής ή δεν προπλερώνει την συνηρομή του.

20 λεπτά το φύλλο. — Τα περασμένα φύλλα που λιοπύονται στο γραφείο μας διπλή τιμή.

Βρίσκεται στην Αθήνα σ' όλα τα κίосκια, και στις έπιταχίες σ' όλα τα πρακτορεία των Έφημερίδων.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ (*)

Τ' ΑΡΒΑΝΙΤΙΚΑ. 'Ο Έσατ λοιπόν της Σκόδρας, ήγεμόνας της Αλβανίας. Νά και κάτι που δεν το περιμέναμε. Χερσοκροτούμε το πραξικόπημα και θά το χαιρούμαστε με την καρδιά μας, αν είχαμε και τη βεβαιότητα πως αυτή ή λύση θάβαι και ή τελική. Γιατί μ' αυτή τη λύση μένουν εύχαριστημένοι πρώτα οι Έθιοι οι Αρβανίτες, δεύτερο οι Μαυροβουνιώτες και οι Σέρβοι, τρίτο έμεις και τέταρτο οι Τούρκοι. Κι αν βγή νικήτρα ή λύση αυτή, θάληθ-ψη ή παροιμία: αγαπάει ο Θεός τον κλέφτη, μ' αγαπάει και το νοικοκύρη. Για να βγή όμως νικήτρα, χρειάζεται εν' απ' τα δύο: ή να βαρεθώ ο κλέφτης—'Ιταλοί κι Αουστριακοί— και να τραθήξω χέρι από την Αλβανία ή ο νοικοκύρης—τα Βαλκανικά μαζί με όσους τα υποστηρίζουν—να πάρουν πολύ σοβαρές απόφασεις και, αν ακολουθήση άνεμο-

(*) ΣΗΜ. Στο προηγούμενο φύλλο στο άρθρο «Σπονδυλική στήλη» αντί «Κοντεύει μήνας τώρα» πρέπει σύμφωνα με την ήμερομηνία του άρθρου να γραφτεί «Είναι δυό βδομάδες τώρα» κι αντίς «κ. Βενιζέλε» «κ. Βενιζέλο». Και στην «Επιθεώρηση» στο άρθρο «Ιταλοελληνικά» αντίς «να πληγώνεται ως κεί που δεν πρέπει ο Έλληνισμός» «να πληγώνεται ως κεί που δεν παίρνει ο Έλληνισμός» και αντίς «Sembre» «Sempire».

ζάλη, να τα βγάλουν πέρα. Θα γίνη τόνα ή το άλλο; Έδώ είν' ο κόμπος. Γι' αυτό και δεν ξέρουμε, αν πρέπει να χαρούμε ή όχι με του Έσατ το πραξικόπημα. Αν νικήση, όπως το εύχόμαστε, τότες πιά μένει ένα πρόβλημα για το νεογέννητο Κράτος: να γίνουν οι Αρβανίτες άνθρωποι.

ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΟΥ ΤΟΝΟΜΑ κτλ. Άς τη γράψουμε δλάκαρη την παροιμία = το δικό μου τόνομα πάρ' το έσύ, γειτόνισσα. Αυτό φωνάζει ο Βουργάρικος τύπος με τα γραφόμενά του. Φαντάζεται πως κείνα που κάνουν οι Βούργαροι τα κάνουν Έλληνες και Σέρβοι. Τελεγραφούν από τη Σόφια στο Βερολίνο ότι ή «Βετσέρνα Πόστα» δημοσίεψε έκκληση του μακεδονικού Κεντρικού Κομιτάτου, που προσκαλεί «όλους τους Μακεδονοβουργάρους, ύστερ' από τις ανάκουστες καταπιέσεις που υποφέρει ο βουργάρικος πληθυσμός από τις Σερβικές κ' Έλληνικές αρχές, να σηκωθούν και να ενεργήσουν νέο άγώνα λευτερωτικό από τους Σέρβους κ' Έλληνες τυράννους!» Και δηλώνεται στην προκήρυξη ότι ο Σερβικός κ' Έλληνικός ζυγός είναι σκληρότερος απ' τον Τούρκικο.

Τί ναπαντήσουμε στη «Βετσέρνα Πόστα»; Θα μακραίναμε πολύ, αν πιάναμε να της άπαντήσουμε καταστρώνοντας με το νί και με το σίγμα τη διαγωγή των Βουργάρων στα μέρη που πάτησε το πόδι τους άγνάντια στους Έλληνες και τον άμαχο τούρκικο πληθυσμό. Δημοσίεψε μερικά ο «Νουμάς» για το φέρεμά τους, αλλά ξέρουμε και σωρ άλλα, που χρειάζονται σελίδες άλάκαιρες, μόνο για να είπω-θουνε γενικώτατα, κι γι' αυτό τάφινουμε γι' άργότερα. Τώρα της άπαντούμε μόνο με μερικά κομμάτια από άνταπόκριση του κ. Μαγκρίνη προς την έφημερίδα του «Σέκολο», που τα παίρνουμε απ' την «Έφημερίς» της Αλεξάνδρειας, απ' τον αρ.θ. 829:

ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΩΤΕΣ!!! (Δικός μας ο τίτλος, όχι του Μαγκρίνη). Γράφει λοιπόν ο Μαγκρίνη: «Δέ μπορούμε και δεν πρέπει να σωπάσουμε. Στη Θεσσαλονίκη, όπου διαχύνονται και συγκεντρώνονται τα δάκρυα κι ο τρόμος της Μακεδονίας που σφάζεται, νοιώθει κανείς το μέγεθος της καταστροφής, της άπραγής και του άφανισμού του όθωμανικού πληθυσμού, που ενεργήσαν τα χριστιανικά όπλα».

«Είταν στη Μακεδονία και στη Θράκη πληθυσμός όθωμανικός από ήσυχους γεωργούς. Ξέσπασε ο πόλεμος. Οι Ούννοι του Αΐμου, οι Βούργαροι, εισορ-

μήσανε σὰν καταρράχτης σίδερου καὶ φωτιάς. Μυριάδες καὶ μυριάδες θθωμανῶν χωρικῶν εἶδαν νὰ χαλαστοῦν ἢ νὰ καοῦν τὰ σπίτια τους, νάτιμαστοῦν αἱ γυναῖκες καὶ τὰ κορίτσια τους, νὰ ρημαχτοῦνε τὰ χωριά τους, νὰ σκορπιστῇ ὁ θάνατος στάγαπητά τους πρόσωπα».... «Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Βουργαρίας πολεμοῦσανε τὴν τούρκικη φυλὴ, ὄχι τὸν τούρκικο στρατό. Πληθὸς σώματα «κομιτατζήδων» καὶ οἱ ταχικοὶ στρατιῶτες ἐνεργοῦσαν τὸν ἀφανισμό καὶ διωγμὸ τῶν μουσουλμάνων.

»Οἱ πρόξενοι τῆς Θεσσαλονίκης ἔχουν μαζέψει πολλὰ ἀπόδειξες τοῦ αἱματοχάρου καὶ θηριώδικου ἔργου τῶν ἐκπολιτιστῶν. Ὁ κατάλογος τῶν θυμάτων εἶναι πολὺ μακρὺς. Ἀπ' αὐτὸν φαίνεται ὅτι πειότεροι ἀπὸ 50,000 θθωμανοὺς ἐσφάχτηκαν! Οἱ κάτοικοι τῆς Θεσσαλονίκης, ποὺ ὑποδέχτηκαν μὲ δυσπιστία τὸν Ἑλληνικὸ στρατό, τὸ νομίζουσι τώρα εὐτυχία τους μεγάλη ποὺ μπόρεσαν νὰ ἀποφύγουν τὴ βουργάρικη κατοχὴ. Μίλησα στὴ Θεσσαλονίκη μ' Ἰταλούς, Γάλλους, Γερμανοὺς καὶ Ἑλληνας. Τοὺς ρώτησα: «τί ἔκαμαν οἱ Βούργαροι» καὶ μοῦ ἀπάντησαν «φρικαλεότητες, φρικαλεότητες!»

»Ὀλόκερα χωρὶά ρημάχτηκαν καὶ ἀφανίστηκαν ὡς τὰ θεμέλια. Στὶς Σέρρες 800 πάνου κάτου μουσουλμάνοι σφάχτηκαν καὶ διοικητὴς στὴν πόλη διωρίστηκε ὁ ἴδιος ὁ ἀρχηγὸς τῶν κομιτατζήδων, ποὺ ἐνέργησε τὴ σφαγὴ. Στὸ Βρεντιζάρ ὁ ἀρχηγὸς ἐνὸς σώματος Ντότσι, ἀφοῦ γέμισε τὸ τζαμί ἀπὸ μουσουλμάνους, ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ, τὸ ἀντίναξε μὲ μπόμπες. Στὴν Καβάλλα ὁ ἀρχηγὸς σώματος Τσερονπέεφ, ἀφοῦ μπήκε στὴν πόλη μὲ 200 κομιτατζήδες φορολόγησε τὸν πληθυσμὸ μὲ πάνου κάτου ἓνα ἑκατομμύριο. Οἱ 7 πλουσιώτεροι Ἑβραῖοι ἀναγκάστηκαν μὲ τὴ φοδέρα θανάτου νὰ παραδώσουν 22 χιλιάδες λίρες Τουρκίας! Καὶ κάμποσες κατοστὲς μουσουλμάνοι σφάχτηκαν στὴν Καβάλλα καὶ στὸ Δεδαγάτζ.

»Ἐνας καθολικὸς πρόκριτος τῆς περιφέρειας Θεσσαλονίκης ταξιδεύοντας στὸ ἐσωτερικό.... μοῦ γράφει: «Ταξιδεύοντας κανεὶς στὸ ἐσωτερικὸ βρισκεται κυριεμένος ἀπὸ τὴν ἐντύπωση τῆς ἐρημίας καὶ τοῦ θανάτου χωρὶά ὀλόκερα καταστρεμμένα ὡς τὰ θεμέλια, τούρκικα σπίτια γκρεμισμένα, τζαμιὰ πεσμένα καὶ μέσα στὰ χαλάσματα πτώματα γυναικῶν καὶ παιδιῶν ἐκεῖ ἀπ' ἔπου πέρασε ἡ μπόρα. Καὶ ἄπειρος ὁ ἀριθμὸς τῶν γυναικῶν ποὺ τίς ἐβίασαν, τῶν θθωμανῶν ποὺ πετσοκόφτηκαν ἐλευινά, τῶν ἀλλαξοπιστιῶν στὸ χριστιανισμὸ ποὺ ἐπιβάλλησαν μ' ἑκβιασμό. Ἄπειρες οἱ κλεψιῆς κι ἀτέλειωτο τὸ ρήμαγμα!...»

»Τὶς προάλλες ἐπιτροπὴ Μουσουλμάνων τῆς περιφέρειας Ὀσμανιὲ παράδινε σὲ ἔλους τοὺς προξέ-

νοὺς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων τὰκόλουθο ὑπόμνημα:

«Εἴμαστε κάτοικοι τῆς Μπέκτσοςδα, πρωτεύουσας τοῦ Καζᾶ Ὀσμανιὲ. Ὁ Ὀθωμανικὸς πληθυσμὸς τοῦ Καζᾶ μας ἀπὸ φόβο τῶν σφαγῶν, τῶν μαρτυριῶν καὶ τῶν βισάνων στὴν ἀρχὴ τῆς κατάληψης τῆς περιφέρειᾶς μας ἀπ' τὸ βουργάρικο στρατὸ ἐκτάφυγε στοὺς Καζᾶδες Σερρών, Δεμίρ Ἰσάρ, Δοϊράνης καὶ Στρούμνιτσας.

»Μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ βουργάρικες θηριωδίες θὰ πύανε καὶ ἀφοῦ πίστεψαν στὶς ὑποχρέωσεις ποὺ ἀναδέχτηκαν οἱ βούργαροι γιὰ τὴ διάσωση καὶ διαφύλαξη τοῦ ὑπόλοιπου τῆς περιουσίας, σεβασμὸ τῆς τιμῆς καὶ πρὸ πάντων τῆς θρησκείας των, ποὺ πολὺτιμη τοὺς εἶναι, αὐτοὶ οἱ Μωαμεθανοὶ γυρίσανε στὰ σπίτια των.

»Μόλις ὅμως ἐγύρισαν οἱ κάτοικοι στὰ χωριά Μπέροβακ, Βουργανιὲ, Τοιρτίκ, Τεμενέκ, Ἰξανιὲ, Τιρτομπίβιτσα, Βίρτζε, Γράδε, Ἰσταμέρ, Ἰσέκνι, Γάμπροβα, Κλιμάντα, Χρωγιάρτ καὶ Τσάροβα προσβάλλησαν ἀπ' τοὺς Βουργάρους καὶ τράβηξαν ἀπερίγραφα βάσανα.

»Ὅλα τὰ κορίτσια τῶν 14 αὐτῶν χωριῶν ὑπόφεραν βία καὶ τὰ καλύτερα τὰνάγκασαν νὰ δεχτοῦνε τὸ χριστιανισμὸ.

»Γιὰ νὰναγκάσουνε τοὺς πληθυσμοὺς νὰ δεχτοῦνε τὴ χριστιανικὴ θρησκεία, ἐπρόδθηκαν σὲ κάθε μορρετὴ θηριωδία....

»Τέλος ἦρθε ἡ σειρά τῆς πρωτεύουσας Μπέκτσοςδα. Μὴ μέρα οἱ Βούργαροι διατάξανε, ἅμα χτύπησουν οἱ καμπάνες, ἔλοι νὰ πάνε στὴν ἐκκλησιά: ὅσοι δὲ θὰ πῆγαιναν, θὰ τουφεκίζονταν ἀμέσως.

»Ἐμεῖς ἐφύγαμε κρυφὰ ρίχνοντας σὲ κίντυνο τὴ ζωὴ μας, γιὰ νὰ σᾶς πληροφορήσομε τὴ θλιβερὴ κατάσταση τῶν συμπολιτῶν μας τοῦ Ὀσμανιὲ.... Καὶ κατὰ τίς πληροφορίες μας οἱ κάτοικοι τῶν γύρω Καζᾶδων βρίσκονται στὶς ἴδιες συνθήκες, μάλιστα οἱ κάτοικοι τῆς Τζούμας, Πέτριτς καὶ Μένζις, ποὺ τραβοῦν τὰ ἴδια μαρτύρια.

»Δὲν ἔμεινε σταλιὰ αἵστημα σπλαχνιᾶς στοὺς πολιτισμένους λαοὺς; Τὸ αἵστημα τῆς φιλανθρωπίας δὲν ὑπάρχει πιά στὴ γῆ; Μπορεὶ κανεὶς νὰ βλέπη τίς θηριωδίες τοῦτες, ποὺ ξεπερνοῦν τίς μεσαιωνικὲς;

»Ἐμεῖς σᾶς ἐκθέτομε τὰ δεινὰ μας καὶ σᾶς παρακαλοῦμε νὰ ἐνεργήσετε γιὰ τὴν κατάπαψη αὐτῆς τῆς κατᾶστασης.

Σουκρὶ Μπὶν Σαλίχ, Ἀχμέτ Μπὶν Μενίχ.

Ὁ Μαγκρίνη καταστρώνοντας ὕστερα σὲ μάκρος τὸ ἔργο τῶν Βουργάρων τελειώνει ἔτσι: «Πρέπει νὰ γνωρίσομε ὅτι ὁ Μουχαμέτης φάνηκε λιγώτερο θηριώδης ἀπὸ τὸ βούργαρο Χριστό». Αὐτὸ λέμε κ' ἐ-

μεις και τόσο μόνο για την ώρα στη «Βετσέρνα Πόστα», για να μάθω, ποιοι οι καταπιεστές και ποιοι οι έλευθερωτές.

Και ξαναλέμε κι άλλη μιὰ φορά κοντά στις τόσες στο Βενιζέλο, ότι οι Βούργαροι έλευθερωτές πρέπει, αν δὲ μπορούν νὰ φύγουν ἀπ' τὴ Θράκη, νὰ φύγουνε τουλάχιστο ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴ Μακεδονία

ΓΙΑ ΤΟ ΜΠΑΜΠΑΖΑΔΕ. Καὶ ὁ Μπαμπαζαδὲ Ἰσμαήλ Χακὴ σὲ ἄρθρο του στὴν «Τανὴν» περιγράφοντας θρηνεὶ γιὰ τὴ σφαγὴ καὶ τὸν ἀφανισμό ἀπ' τοὺς Βουργάρους τόσο πληθυσμοῦ Μουσουλμάνων στὴ Θράκη καὶ Μακεδονία. Ἀλλὰ στὸ Μπαμπαζαδὲ δὲν ἀναγνωρίζουμε τὸ δικαίωμα νὰ τὰ ψάλλῃ τῶν Βουργάρων, ἔταν καὶ τῶν Τούρκων τὴν καμπούρα βραβαίνει σύγχρονο ἴδιο φέροισο ἀγνάντια στὸν Ἑλληνικὸ τῆς Θράκης πληθυσμό. Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες τί πρέπει νὰ ποῦμε, ἔταν καὶ τὰ ξένα σφάλματα μὲ δικό μας αἷμα καὶ στὶς δικές μας χώρες ξεπλερώνονται; Κι ἀκόμη θυμίζουμε στὸν κ. Μπαμπαζαδὲ ὅτι οἱ συμπολίτες του ἐξακολουθοῦν καὶ τώρα τὰ ἴδια τὰ βουργάρικα φερούματα ἐνάντια στοὺς Ἕλληνες τοῦ Τούρκικου κράτους.

ΒΟΥΡΓΑΡΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ. Ἡ Βουργάρικη κυβέρνηση τυπώνει καὶ σκορπίζει στὴν Εὐρώπη καὶ ὑποβάλλει στὶς Δυνάμεις χάρτες, ὅπου δείχνουνε τὶς ἀξιώσεις τῶν Βουργάρων. Ἡ δική μας ἢ Κυβέρνηση τί κάνει; Στὴν Ἡπειρο ὄρισε μὲ ὑπόμνημά της τὰ σύνορα ποὺ μπορεῖ τὸ λιγώτερο νὰ δεχτῆ. Γιὰ τὴ Μακεδονία καὶ τὴ Θράκη ἀν' ἔχει λόγους ποὺ τὴν ἐμποδίζουν νὰ διαγράψῃ ὡς ποιά σύνορα μπορούμε νὰ ὑποχωρήσουμε, ἔμωσ γιατί νὰ φήνῃ νὰ κυκλοφορῆ χωρὶς διάφευση ἢ ψεύτικη πληροφορία ὅτι δὲν ἔχουμε ἀξιώσεις οὔτε στὴν Ἀνατολικὴ Μακεδονία; Ἡ μήπως ἢ πληροφορία εἶναι ἀληθινὴ κ' ἔμεῖς δὲν ἔχουμε εἶδηση; Ὁ ἡμιεπίσημος «Ρούσσικος Λόγος» τῆς Μόσχας, ἔπως βλέπω στὴν «Πατρίς», ἔγραψε σὲ ἄρθρο του, ὅπου τόσες καλὲς συμβουλὲς δίνει στοὺς βουργάρους, ὅτι «ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς Μακεδονίας» καὶ τῆς Θράκης ἢ Κυβέρνησις Ἀθηνῶν οὐδεμίαν τελείως προβάλλει ἀξίωσιν, ἔπως ἐδήλωσε τοῦτο πρὸ ἀλίγου καὶ ὁ κ. Βενιζέλος ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς». Ποῦ εἶναι ἢ διάφευση ἢ κυβερνητικὴ γι' αὐτά; Ἡ τουλάχιστο ἢ διαμαρτυρία τῆς κυρᾶς «Πατρίς»; Καὶ μιὰ Ἰταλικὴ ἀπὸ τὴ Σόφια ἀνταπόκριση τὰ ἴδια ἔλεγε, ὅτι οἱ Ἕλληνες μόνο τὴ Θεσσαλονικὴ θέλουνε νὰ σφαλίσουνε, γιὰ τὰλλα δὲν

ἔχουνε ἀξιώσεις. Καὶ ἢ «Πατρίς» ποὺ τὸ δημοσίευε, καμμιά παρατήρηση δὲν ἔκανε πάνου σ' αὐτά. Φαίνεται ἔτι θὰ μιλήσουμε, μόνον ἔταν οἱ Βουργάρικοι χάρτες περιλάβουν καὶ τὴν Ἀθήνα.

ΑΛΗΘΙΝΟΙ ΧΑΡΤΕΣ. Ἀφοῦ κάναμε λόγο γιὰ χάρτες, ἄς σημειώσουμε ἀκόμη καὶ ὅτι δὲν ἔχουμε ἀνάγκη ἔμεῖς ἀπὸ ἰδιαίτερη ἑλληνικὴ ἐκδόση χαρτῶν. Ὑπάρχουν χάρτες ἐκδομένοι στὴν Ἰταλία, ποὺ φωνάζουν τὰ Ἑλληνικὰ δίκαια καὶ στὴν Ἡπειρο — ἄς τονὲ συμβουλευτοῦν οἱ Ἰταλοὶ — καὶ στὴ Θράκη καὶ στὴ Μακεδονία. Εἶναι οἱ χάρτες τοῦ Istituto Geografico Agostini, Roma. Ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς εἶναι Cartes des Ecoles et Églises Chretiennes χωριστὰ κάθε χώρας καὶ νομοῦ καὶ δείχνουν μὲ χρωματιστοὺς μικροὺς κύκλους τὰ σχολεῖα καὶ τὶς ἐκκλησιᾶς τοῦ κάθε ἔθνους, κι ἄλλοι δείχνουν μὲ χρώματα πάλι τὸ ἄπλωμα τῆς κάθε φυλῆς. Ἐναν ἀπ' αὐτοὺς, τὸ χάρτη τοῦ Vilayet de Janina, ἀνάφερε σὲ ἄρθρο του κι ὁ φίλος μας ὁ Πατσουράκος (Βλέπει, κ. Πατσουράκο, πῶς προσέχουν οἱ μαλλιαροὶ ἀκόμη καὶ τοὺς Πατσουράκους, ἔταν γράφουν τίποτα σωστό; Μονάχα ποὺ δὲν ξέρομε καλὰ καλὰ, ἀν ἔγραψες γιὰ νὰ πολεμήσῃς τοὺς Ἰταλοὺς ἢ τὸν κ. Αἰάμπρο, ποῦ, σὰ Μανιάτης, φαίνεται δὲ μπορεῖς νὰ τονὲ συχωρέσῃς, γιὰ νὰ δείξῃ μὲ ἀριθμοὺς τὴν Ἑλληνικότητα τῆς Ἡπειρος. Νὰ λοιπὸν χάρτες, ποὺ ἀξίζει νὰ σκορπιστοῦν παντοῦ, γιὰ νὰ φωτίσουν κόσμο.

ΟΧΙ ΜΑΡΟΚΟ. Ἡ «Ρέτς», Βουργάρικη ἔφημερίδα, γράφει πῶς ἢ Βουργάρικη Μακεδονία δὲν εἶναι Μαρόκο, γιὰ νὰ τὴν μοιράσουν Σέρβοι κ' Ἕλληνες σὰ χώρα κατακτημένη. Σύμφωνοι, ἀλλὰ μὲ τὴν παρατήρηση ὅτι οὔτε ἢ Ἑλληνικὴ Μακεδονία καὶ ἢ Θράκη εἶναι Μαρόκο, γιὰ νὰ τὶς πατοῦν αὐθαίρετα οἱ Βούργαροι. Λοιπὸν ἢ ὁ καθένας νὰ πάρῃ τοὺς δικούς του μόνο ἀνθρώπους ἢ νὰ λογιετοῦνε περισσότερο στὴ Σόφια ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς μοιρασιάς.

Αἴ ΣΤΟ ΔΙΑΘΛΟ! Ἡ «Ἀκρόπολη» στὶς 17 Ἀπρίλη ἔγραψε ἄρθρο γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ ζήτημα μὲ ἐκκλήση στὸ Βασιλιά νὰ ἐπέμβῃ αὐτός, γιὰ τὴ Κυβέρνηση σάμπως χρεωκόπησε στὴν πολιτικὴ της. Κ' ἢ «Ν. Ἡμέρα» ἀπαντᾶει στὸ σημερινὸ φύλλο της. Τὸ λέει ἄδικο τὸ ἄρθρο τῆς «Ἀκρόπολης» καὶ παράδοξο, γιὰ τὴ ἐκεῖνα ποὺ εἶναι ἱκανὸς νὰ σώσῃ, ἀν ἐπέμβῃ, ὁ Βασιλιάς, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μὴν εἶναι ἱκανὴ καὶ ἢ Κυβέρνηση νὰ τὰ σώσῃ, ἀν ὑπάρχου-

νε τὰ μέσα Σ' αὐτὴ τὴν παρατήρηση τῆς «Ν. Ἡμέρας» δὲν ἔχουμε νὰ ποῦμε τίποτα, εἴμαστε σύμφωνοι. Ἀλλὰ ἡ «Ν. Ἡμέρα πᾶει καὶ πάρα πέρα. Ἐνῶ ἀκόμη συμφωνία τελειωτικὴ δὲν ἔγινε, ἐνῶ ἡ Ἑλληνικότητα κάποιων ὠρισμένων μερῶν δὲ μπορεῖ νὰ ἀμφισβητηθῆ, ἐνῶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση πᾶται πῶδι ὡς βίαση μοιρασίας νὰ γίνῃ δεχτὴ ἢ ἀρχὴ τῶν ἐθνικότητων, ἐνῶ κι ἀνάλογα μὲ τίς θυσίες ἂν μοιράσουμε, ἐμεῖς θὰ κερδίσουμε, ἐνῶ οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν αὐτῶν τὴν Ἑλλάδα καὶ μόνο θέλουν καὶ Τούρκοι καὶ Ἕλληνες καὶ δὲ φοβούμεστε τὸ δημοψήφισμα, ἐνῶ σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος τὰ Εὐρωπαϊκὰ συμφέροντα δὲν ἔχουνε νὰ κάνουν ἂν θὰ γίνῃ Ἑλληνικὸ ἢ Βουργάρικο — ἐξὸν ἂν σπρώχνουμε ἐμεῖς νὰ ἐνωθοῦν Ἀουστρία, Ρουμανία, Βουργαρία — ἐνῶ ὁ στρατὸς μας εἶναι ἕτοιμος καὶ μὲ τὴ λόγχη νὰ τὰ πάρῃ — καὶ ἡ «Ἀκρόπολη» στὸ ἀρθρο τῆς θὰ ἤθελε νὰ πῆ ἔτι ἡ γνώμη τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ἔθνους πρέπει νὰ νικήσῃ τοὺς διαταγμοὺς τῆς Κυβέρνησης — ἐνῶ οὔτε γεωγραφικοὶ λόγοι συνηγοροῦν γιὰ τοὺς Βουργάρους, ἔρχεται ἡ «Ν. Ἡμέρα» καὶ σοῦ λέει ἔτι δὲν ὑπάρχουνε τὰ μέσα, γιὰ νὰ μὴ χάσῃ αὐτὰ τὰ μέρη ἢ Ἑλλάδα. Ἄη στὸ διάλογο λοιπὸν! Ἀξίζει νὰ τῆς τὸ πῆ κανεῖς ἢ ὄχι;

ΚΙΑΚΙΣ—ΚΙΑΚΙΔΟΣ. Στὴ χαριτόβρυτη Ἀνασσα τῆς Ἀθήνας, στὴν «Ἐστία», πού ἕνα ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς εἶναι καὶ νὰ ψαρεύῃ μαργαριτάρια, εἶδαμε καὶ γινότανε λόγος γιὰ μιὰ πόλη **Κιλκίδα**. Ἦστερα τῆδεαμε καὶ σ' ἄλλη ἐφημερίδα. Δὲν ἔχουμε ἀμφιβολία πὼς πρόκειται γιὰ τὸ Κιλκίς, πού εἶναι πιδό πᾶνου ἀπ' τὴ Θεσσαλονίκη. Εἶναι μαργαριτάρια τῆς «Ἐστίας» τάχα ἡ μεταβολὴ σὲ Κιλκίς—Κιλκίδος ἢ ἔγινε ὕστερ' ἀπὸ ψήφισμα τῆς Μιστριώτικης Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν ἀλλαγὴ τῶν ὀνομάτων τῶν νέων μας χωρῶν; Ἀλήθεια, τί σοφὴ ἐνέργεια κι αὐτὴ καὶ τί φωτεινὴ δράση καὶ πρόνοια γιὰ τίς νέες μας χώρες, νὰ τοὺς ἀλλάξουμε ἀμέσως κι ἄψε-σβύσει τὰ ὀνόματα καὶ τὴν πίστη τους! Τί τὸ χρειάζονται πιά τὸ ψωμί καὶ τὴν καλὴ διοίκηση καὶ τοὺς καλοὺς νόμους; Ὅλα θὰ τᾶχουν, φτάνει ν' ἀλλάξῃ τὸνομά τους. Μπρὸς σ' ἕνα ὄνομα ἐνδοξοποιὸς θὰ γυρεύῃ πιά καὶ ποιὸς θὰ καταδέχεται τὴ Βουργαρία; Ἐ; Σοφοὶ δὲν εἴμαστε;

18 4.913

ΛΥΔΟΣ ΠΟΛΑΒΡΟΣ

— Ὁ «Ἀρχισυντάχτης» τοῦ Ταγκόπουλου τελιώνει στὸ ἐρχόμενο φύλλο.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ : «*Μοιρολόγια εἰς πολεμιστὴν πεσόντα ἐν τῷ παρόντι πολέμῳ*». Ἀπόπασμα ἀπὸ τὸν Δ'. τόμο τοῦ Δελτίου τῆς Ἑλλ. λογογραφικῆς Ἐταιρίας πού θὰ βγῆι ἀργότερα. Γιὰ τὴν ὥρα ὁ Διευθυντὴς του καὶ σοφὸς καθηγητὴς κ. Ν. Γ. Πολίτης μᾶς δίνει δυὸ ἔξοχα Μανιάντικα μοιρολόγια, δυὸ ἀληθινὰ διαμάντια τῆς λαϊκῆς μούσας πού ἀξίζει ἀπ' ὅλους νὰ διαδαστοῦνε. «Εἰς τὸ μικρὸν παρὰ τὸ Ταίναρον χωρίον Παχιάνικα τοῦ δήμου Λαγείας (γράφει στὸν πρόλογο ὁ κ. Πολίτης), ἔχον κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν περὶ τοὺς 85 κατοίκους, συνήλθον κατὰ τὰς παρχμονὰς τῶν Χριστουγέννων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γεωργίου Λιδανᾶ, συγγενεῖς καὶ φίλοι διὰ νὰ θρηνησοῦν τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ τοῦ Δημητρίου, φονευθέντος εἰς μάχην ἐν Ἡπειρῳ. Προσῆλθον ἐπίσης ἐκεῖ ἐκ τοῦ παρακειμένου μικροτέρου χωρίου τοῦ αὐτοῦ δήμου Κοκκάλας καὶ ἡ Δημοσθέναινα Κουβαρίνα, μήτηρ στρατιώτου πεσόντος καὶ αὐτοῦ ἐν ἄλλῃ μάχῃ, εἰς τὸ Σαραντάπορον, ἢ ὁποῖα ἤρχισεν τὸν θρήνον· εἰς ταύτην δὲ ἀπήντησεν ἡ Σταυριανῶ Μουρακάκινα, ἡ μήτηρ τοῦ οἰκοδεσπότου Γεωργίου Λιδανᾶ».

Στὰ δυὸ μοιρολόγια «διατυπώνονται τὰ κατέχοντα τὴν ψυχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ συναισθηματὰ ἐν ὥρᾳ κρίσιμῃ τοῦ βίου αὐτοῦ. Εἶναι δὲ ἀληθινὴ καὶ ἀκίβδηλος ἡ ἔκφρασις αὐτῆ τῶν συναισθημάτων, διότι ἔγινεν ἐν στιγμαῖς, καθ' ἃς ἐκ τοῦ περισεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα, ἔτε προσποίησις δὲν χωρεῖ, ὑπὸ ἀφελῶν καὶ ἀπαιδεύτων χωρικῶν γυναικῶν, αἵτινες δι' αὐτοσχεδίων μοιρολογίων ἐθρήνον προσφιλῆ νεκρόν».

Γ. ΣΤΡΑΤΗΓΗ : **Τρόπαια.** Ὁ φίλος ποιητὴς Γ. Στρατήγης ἔδραλε σὲ τόμο καλλιτεχνικὸ ὄλα τὰ ποιήματα πού ἐμπνεύστηκε ἀπὸ τὸ σημερινὸ πόλεμο καὶ πού τὰ περισσότερα δημοσιεύτηκανε στὴν «Ἐστία» καὶ στὴν «Ἀκρόπολη». Εἶναι λοιπὸ μὲ ἄλλα λόγια ποιήματα δημοσιογραφικά, δηλ. κάτι πού βιάζεται κανεῖς νὰν τὸ γράψῃς μὴπως καὶ μπαγιατάρει, κ' ἔτσι χάσει τὴν ἀξία τῆς ἐπικαιρότητος, πού τόσο τὴ ζητάει καὶ τὴ χρειάζεται κάθε φημερίδα. Ἄν ὁ ποιητὴς δὲ βιαζότανε νὰν τὰ δημοσιέψῃ, μὲ τὰ δούλευε περισσότερο, θὰ κέρδιζε σημαντικὰ κι αὐτὸς καὶ ἡ ποίηση. Τώρα μόνο πού διαβάζονται εὐχάριστα.

— Ὁ Ἑλληνιστὴς κ. Louis Roussel, καθηγητὴς ἴσαμε τώρα στὸ Λύκειο τοῦ Αἰξ, διορίστηκε καθηγητὴς τῆς νεοελληνικῆς στὴ Σχολὴ γιὰ τίς Ζωντανὲς Ἀιολικὲς γλώσσες, «sous les ordres de Psichari», καθὼς μᾶς γράφει ὁ ἴδιος.